

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce

PROJEKT: ZAPOJTE SE... !

Příjemce: Liga vozíčkářů
Výše dotace: 5 909 799,- Kč

Místo: Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina
Termín realizace: 1. 5. 2012 – 30. 4. 2014

CÍL PROJEKTU

Cílem projektu je posílení pracovní integrace osob se zdravotním postižením a podpora odstraňování bariér omezujících lidem se zdravotním postižením rovnocenný vstup a udržení se na trhu práce.

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

Díky podpoře byl realizován komplexní soubor aktivit, které byly zaměřeny na podporu cílové skupiny z hlediska uplatnění na trhu práce.

Všem účastníkům byla poskytnuta individuální konzultace zaměřená na nalezení oblastí, ve kterých daná osoba potřebuje podporu. Na základě toho se každý účastník rozhodl, které aktivity projektu chce využít. Konkrétnější a praktičtější podporou již bylo kariérové poradenství a mapování pracovního potenciálu, na základě něhož bylo identifikováno zaměstnání vhodné pro danou osobu a vypracován individuální plán rozvoje.

V rámci kariérového poradenství byl zjišťován pracovní potenciál účastníků, který mohou uplatnit na trhu práce. Konzultant také pomáhal připravit účastníka na komunikaci se zaměstnavatelem

Součástí projektu byla možnost absolvovat jeden ze dvou kurzů:

- Rekvalifikační kurz „Základy obsluhy osobního počítače“ byl zaměřen na práci s operačním systémem Windows či v programech MS Word a MS Excel.

- Kurz "Znám pracovněprávní minimum" byl určen zájemcům, kteří chtěli získat základní informace z pracovněprávní legislativy. Obsah kurzu byl zaměřen na vztahy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, které vznikají při uzavření pracovního poměru či dohod mimo pracovní poměr.

Ve snaze zefektivnit podporu osob z cílové skupiny při hledání, získání a udržení zaměstnání Liga vozíčkářů v průběhu projektu navázala či prohlubovala spolupráci s těmito subjekty na trhu práce:

- úřady práce
- městské úřady
- neziskové organizace
- občanské iniciativy
- zaměstnavatelé.

V rámci pomoci při hledání zaměstnání bylo podporováno využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti osobami z cílové skupiny, které využily především možnosti rekvalifikace. V rámci projektu bylo nalezeno zaměstnání pro 71 osob, z toho:

- 27 osob na dotovaném nově vytvořeném pracovním místě
- 17 osob na dotovaném volném pracovním místě
- 10 osob na nedotovaném pracovním místě (nad plán projektu)
- 17 osob bylo zaměstnáno s dotací z úřadu práce

Po získání zaměstnání byla klientům nabídnuta pracovní asistence, kterou ale využilo jen minimum z nich. Celkem 31 osob si udrželo své zaměstnání i po skončení případné dotace.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Získání motivace, schopností a dovedností potřebných k nalezení pracovního uplatnění a získání zaměstnání

Díky účasti v projektu došlo u osob z cílové skupiny především ke zvýšení jejich sebevědomí a motivace najít a udržet si zaměstnání. Jak vyjádřil jeden z nich: „Našel jsem sebedůvěru a sílu nevzdávat se.“

Účastníci projektu měli různé zkušenosti s hledáním práce a s přístupem zaměstnavatelů: „Měl jsem práci u podvodníků, kteří mi dávali práci jen na oko a můj plat si nechávali pod různými záminkami. A nevěděl jsem co s tím, dokud jsem nenarazil na poctivého zaměstnavatele.“ I přes svoji obtížnou situaci dokáže mnoho zdravotně postižených osob myslet pozitivně: „I když vydržím maximálně 3 hodiny práce denně a docela s obtížemi, tak chuť do práce jsem neztratil, a tak, i když v dnešní době není velká šance práci najít, nezoufám a pořád něco hledám.“

Díky zapojení do projektu byla zvýšena zaměstnatelnost zdravotně postižených osob, a to zejména díky zvýšení počítačové gramotnosti, znalosti pracovní právní legislativy a získání měkkých dovedností.

Na počítačovém kurzu se účastníci naučili správně napsat a poslat životopis a vyhledat si na internetu nabídky práce. Tyto dovednosti mohou také uplatnit u budoucího zaměstnavatele.

- ✓ Účastníci oceňují především získané informace ohledně svých práv ve vztahu k zaměstnavateli, že vědí, „na co mají v zaměstnání nárok“. Jsou tak schopni si lépe vyjednat pracovní podmínky a informovat zaměstnavatele o výhodách plynoucích se zaměstnání zdravotně postižené osoby.

- ✓ Zlepšila se také orientace těchto osob na trhu práce a jejich informovanost ohledně možností využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a jejich reálné uplatnitelnosti.

Velký důraz byl v rámci individuálního poradenství kladen na získání dovedností v oblasti **komunikace se zaměstnavatelem**. Pro osoby se zdravotním postižením je důležité najít zaměstnání, které odpovídá jejich možnostem. Díky účasti v projektu se naučili „vědět, co potřebuju a dokázat si to zjistit“, tedy „vyptávat se“ zaměstnavatele na to, jestli budou muset chodit po schodech, zvedat těžká břemena, budou vystaveni stresu apod.

Účastníci byli vedeni k tomu, aby dokázali zaměstnavateli osobně zavolat a udělat dobrý dojem, tedy umět prezentovat své pozitivní stránky. Modelovou situací přiblížil manažer projektu: „Vedli jsme je k tomu, aby uměli říct: „Chtěla bych pracovat jako recepční, mohla bych to zvládnout, protože umím to a to a mám praxi.“ Když poté z rozhovoru vyplyne, že se jedná o osobu se zdravotním postižením, je třeba nenechat zaměstnavatele se „leknout“ a reagovat ve stylu „mě to ale nebrání ve výkonu proto a proto, ale i kdyby ano, pak jsou takové a takové výhody a slevy.“ Obvykle přitom osoby se zdravotním postižením vedou pohovor způsobem „chtěla bych u vás pracovat, ale mám postižení“, což zaměstnavatele pouze vyleká.“

PŘEKÁŽKY

- ❖ Komunikace s řídicím orgánem – náročnost administrace častých změn v projektu, která vyplývala z fluktuace úředníků řešících danou agendu a nutnosti opakovaného vysvětlování důvodů těchto změn.
- ❖ Negativní zkušenosti cílové skupiny – osoby z cílové skupiny kvůli špatným zkušenostem z jiných projektů měly zpočátku k účasti v projektu nedůvěru.
- ❖ Nejednotnost a nekomplexnost přístupu úřadu práce – oddělenost a nenávnost aktivit při práci s cílovou skupinou snižuje efektivitu této podpory z hlediska nalezení zaměstnání.
- ❖ Nastavení obecných pravidel OP LZZ – proplácení dotací zpětně ve druhé části projektu bylo hrozbou ekonomických potíží.

SHRNUTÍ PŘÍNOSŮ PROJEKTU

Naplnění účelnosti a užitečnosti projektu	
Dopad na zaměstnanost účastníků	Spíše vysoký V rámci projektu bylo zaměstnáno celkem 71 osob ze 197 účastníků, z toho 10 osob na nedotovaná pracovní místa. Přibližně 40 % osob pokračovalo v pracovním poměru i po skončení dotace.
Dopad na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Vysoký Účastníci si zvýšili své měkké dovednosti (zejména komunikační), počítačovou gramotnost a orientaci v pracovněprávních vztazích, někteří získali rekvalifikaci na jiný obor.
Dopad na zaměstnatelnost účastníků jiné než kvalifikační	Spíše vysoký Účastníci získali motivaci k hledání/udržení zaměstnání a zvýšilo se jejich sebevědomí.
Dopad na ekonomickou situaci účastníků	Spíše nízký Pouze u části osob z cílové skupiny došlo s nástupem do zaměstnání ke zvýšení příjmu. Důvodem je, že osoby se zdravotním postižením mohou obvykle pracovat pouze na částečný (mnohdy i nižší než poloviční) úvazek, a výše mzdy je tak srovnatelná či nižší než výše sociálních dávek.
Dopad na sociální statut účastníků	Spíše nízký Účastníci se po účasti v projektu necítí výrazně více začlenění do společnosti.
Dopad na další klíčové aktéry	Spíše vysoký Navázání či prohloubení spolupráce s klíčovými aktéry (zaměstnavateli, úřady práce a dalšími subjekty na trhu práce).
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny	Problémy a potřeby cílové skupiny byly z větší části vyřešeny (s ohledem k zaměření projektu).
Vnímání užitečnosti projektu ze strany cílových skupin a klíčových aktérů	
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Z větší části užitečný Většina výstupů projektu vnímána jako užitečná a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka.
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Z větší části užitečný Většina výstupů projektu vnímána jako užitečná a pozitivní.
Účinnost a hospodárnost projektu	
Naplnění účinnosti	Vysoké Způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu.
Naplnění hospodárnosti	Spíše vysoké Některé ze vstupů nebyly zcela nezbytné pro dosažení cílů, ale přispívaly k jejich plnění a celkovému účelu projektu.
Udržitelnost projektu	
Udržitelnost projektu	Spíše vysoká Většina dosažených výsledků byla udržena.
Identifikace nejlepších, dobrých a neosvědčených praxí	
Spíše dobrá praxe Celkové zhodnocení projektu evaluátorem na základě multikriteriální analýzy, která vychází z provedených šetření a zjištění v průběhu zpracování případové studie.	